

Werken met Sustainable Development Goals bij gemeenten

SDG's in het DNA

Frank Landman, eigenaar van Everlast Consultancy, ging als directeur van de gemeente Rheden aan de slag met Sustainable Development Goals (SDG's), zoals opgesteld door de Verenigde Naties. Nieuwsgierig naar ervaringen bij andere gemeenten in Nederland liet hij er een onderzoek naar uitvoeren. In dit interview licht Landman de belangrijkste uitkomsten toe.

Wat vind je in zijn algemeenheid van werken met SDG's op lokaal niveau?

De uitkomsten uit het rapport laten zien dat gemeenten het lastig vinden om met de SDG's aan de slag te gaan. Wat vooral naar voren komt is een gebrek aan eigenaarschap en *commitment* bij gemeenten - zij waren er niet bij toen de Verenigde Naties de SDG's vaststelden. Ze hebben moeite met een integraal onderwerp binnen een vaak sectorale organisatie. Gemeenten werken vrij autonoom en zitten niet te wachten op algemene regels en uitgangspunten vanuit de VN. Ze zien het ook vaak als iets wat ze erbij moeten doen dat geld kost en missen daarbij een concreet handelingsperspectief. Toch is het iets dat bij uitstek door gemeenten moet worden opgepakt.

Het kan veel opleveren doordat het kansen biedt voor partnerships met onderwijs en bedrijfsleven, die er vaak al lang mee werken. Het geeft focus en doelgerichtheid, geeft handvatten voor integraal werken en inspireert medewerkers binnen de organisatie. De gemeenten hebben alleen wel

vanuit Rijk en provincie aanmoediging en steun nodig. Daarom heb ik zelf een SDG-profielbepaler ontwikkeld waarmee gemeenten eenvoudig hun ambitie kunnen vaststellen voor het werken met de SDG's. Dit helpt bij het concretiseren.

Wat zijn jouw persoonlijke ervaringen met SDG's?

Als directeur van de gemeente Rheden heb ik vanaf 2016 de transformatie geleid naar een SDG-netwerkorganisatie. Het werken met de SDG's paste goed binnen de gemeentelijke doelstellingen en gaf een versnelling. Het heeft de samenwerking met bedrijfsleven en onderwijs enorm versterkt en tot een verbreding geleid in het denken binnen de organisatie. Daarnaast heeft het intern gezorgd voor veel meer samenwerking over team- en afdelingsgrenzen heen, doordat de SDG's verbinden en verzuiling tegengaan. De beleidsteams zijn samengevoegd tot één beleidsteam rondom SDG's, de begroting is in dezelfde SDG-structuur vormgegeven en politieke documenten zijn erop aangepast. Het bestuurlijk-ambtelijk samenspel is daardoor verbeterd. Er is

bewust gekozen voor een *bottom-up* aanpak met medewerkers, waarbij 'ambassadeurs' zijn geworven en er veel energie is gestoken in uitleg hoe je het toepast binnen je dagelijks werk. Uiteindelijk kregen we uit handen van minister Kaag de prijs voor meest inspirerende SDG-gemeente van Nederland. Voor mij is het naast een inspiratiebron vooral een fantastisch instrument om je organisatie op een toekomstbestendige manier mee vorm te geven.

Wat verbaast of verrast jou in de uitkomsten van het onderzoek?

Ik had verwacht dat er meer gemeenten zouden zijn die SDG's al verder binnen de organisatie vertaald zouden hebben en in hun begroting verwerkt. Er zijn er slechts een paar die het projectmatig oppakken en er budget voor hebben gereserveerd. De meeste gemeenten doen het er een beetje bij. Vaak zit dat in één zeer enthousiaste persoon en is de rest van de organisatie nauwelijks aangehaakt. Eigenlijk is dat niet raar want er wordt vanuit het Rijk nauwelijks op gestuurd. Wat je wel ziet is dat er veel gewerkt wordt aan instrumenten voor

monitoring, prestatie-indicatoren, etc. Maar de eerste stap is de SDG's opnemen binnen je visie en je ambitie bepalen als gemeente. Als je daar niet bewust voor kiest, blijf je het erbij doen. Het zou een onderdeel van je DNA moeten worden.

Met welke woorden zou je een Nederlandse gemeente over de streep trekken die nu nog niets met SDG's doet?

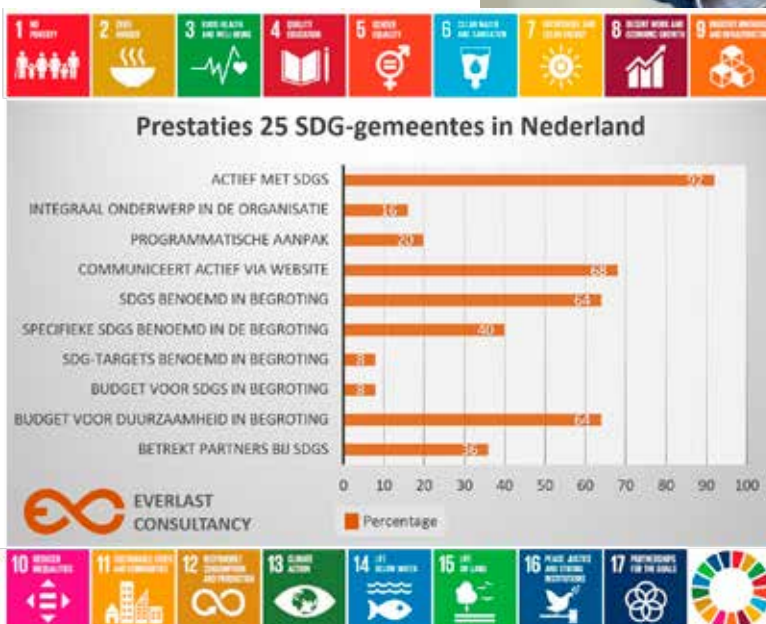
Er is een grote disbalans tussen drie belangrijke samenhangende pijlers in de wereld, te weten economische groei, ecologische aspecten (onder andere klimaat, duurzaamheid en gebruik van natuurlijke bronnen) en sociale aspecten (onder andere armoede, gezondheid en educatie). Deze disbalans is een groot probleem omdat onder andere armoede toeneemt en we meer gebruiken van de natuur dan deze kan herstellen. Veel gemeenten missen een sociaaleconomische strategie die voor deze balans moet zorgen. De SDG's zijn zeer geschikt om die balans aan te brengen. Iedere gemeente kan met de SDG's op lokaal niveau hieraan invulling geven. Het mooie is dat alle projecten en werkzaamheden van alle gemeenten wereldwijd bij elkaar het verschil maken en zorgen voor

Frank Landman

een betere balans wereldwijd, maar daarnaast vooral ook binnen je eigen gemeente. Het biedt dus vooral een kans voor gemeenten die samenhang zoeken, belangen goed willen afwegen en voor een duurzame toekomst gaan. Zeker met de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar voor de boeg komt dat goed van pas! *

Het onderzoek 'De SDG paradoxen: bijdrage Nederlandse gemeentes aan de SDG's' is te downloaden via www.everlastconsultancy.nl/actueel.

De belangrijkste uitkomsten van het onderzoek in een diagram.